UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus I. An in Deo detur Providentia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

autem habuit actum dicentem: *Mundus, sive existat, sive non, est bonus*, sive: *Mundus, ut possibilis, est bonus. Ad* 2. Resp. Voluntas creata potest morosè delectari secundum se, non optando eius existentiam efficaciter prorsus; concedo. saltem inefficaciter; nego. Omnis enim delectatio est circa bonum; nihil autem bonum, nisi ut importans existentiam; ergo est imperceptibile, esse delectationem sine affectu aliquo erga rei existentiam. Ex quo etiam *patet ad 4. Confirmationem. Ad 5.* Resp. Ergo creaturæ possibiles sunt à DEO amabiles, eo modo quo sunt in Intellectu divino; transeat, aliter; nego. Sicut ergo in Intellectu DEI non sunt ratione sui, sed ratione Omnipotentiæ, in qua possibilia cognoscit, ita & amari possunt, non ratione sui, sed Omnipotentiæ. Quod reipsâ nihil est, quàm posse amari à DEO Omnipotentiam, quod est verissimum Resp. 2. *Nego utramque Consequent.* Bonum enim dicit ordinem ad appetitum, verum autem, quâ verum, est in intellectu; unde per hoc, quod possibilia habent esse in Intellectu, sequitur quidem illa habere rationem veri, non tamen rationem boni. *Ad 5.* Resp. DEUS habet circa creaturas possibiles actum nolitionis, sistentem in possibilitate, & nolendo possibilitatem; nego. tendendo viâ remotionis in existentiam, sive nolendo ipsarum existentiam; concedo. Idem est de consequente

---

QUÆSTIO UNDECIMA.

De

PROVIDENTIA DEI UNIVERSALI.

ARTICULUS I.

An in DEO detur Providentia.

REsp. *Dari. Attingit à fine ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Sap. 8. *Æqualiter est illi cura de omnibus.* Sap. 6. *Tu autem, Pater, gubernas omnia Providentiâ* Sap. 14. *Probat.* Quia res naturales tenent certum ordinem & conjunctionem in suis motibus naturalibus, licèt inter se sint diversæ, sibique oppositæ, quod fieri nequit sine aliqua providentia gubernante. 2. Res creatæ, sicut non possunt esse, sic nec possunt conservari à se ipsis; ergo indigent aliquo gubernante, à quo conserventur. 3. Omne bonum est à DEO; ergo etiam ordo, per quem unaquæque res refertur ad suum finem: omne autem quod est à DEO, est ab illo cognoscente & volente & imperante ipsum, præexistitque in mente & Voluntate DEI: est enim DEUS agens per intellectum & voluntatem; ergo ordo rerum ad finem præexistit in mente & voluntate divina; atqui Providentia non est aliud, quàm ratio ordinis rerum in finem, sive ordo vel ordinatio rerum in finē in mente existens: est enim providentia pars prudentiæ, & quidem præcipua, cuius proprium est ordinare ad finem; ergo datur in DEO Providentia. Brevius. Providentia est ordinatio, seu dispositio congrua rerum ad finem: sed DEUS res naturales ordinat ad finem, ut patet ex præmissis Quæst. 1. Art. 3. probat. primâ ad finem: ergo &c.

Consistit autem Providentia partim in cognitione practica intellectûs proponente media ad finem: partim in actu voluntatis, eligente media ad finem. Hinc PP: & Scripturæ Providentiam interdum ab intellectu, interdum à voluntate denominant, ut videre licet apud Suarez lib. 1. de Prædestinatione cap. 17. Et ratio est: quia providentia, est pars prudentiæ: *Ad prudentiam autem requiritur, intellectus finium*, id est, cognitio, *& virtutes morales quibus affectus rectè collocatur in fines*; adeóque actus voluntatis, ut ait D. Thomas quæst. 5. de Providentia artic. 1.

Solet autem hìc quæri: quisnam actus intellectûs constituat formaliter rationem divinæ Providentiæ? Quidam enim putant, constitui per actum intellectûs præceptivum, qui exprimi solet, his vocibus: *fac hoc*, quem dicunt esse posteriorem omnibus actibus, tum Scientiæ, tum Voluntatis divinę. *Sed non placet 1.* quia sicut in voluntate, non datur nisi volitio, vel nolitio, vel simplex complacentia: ita in intellectu non nisi affirmatio, vel negatio, vel apprehensio. 2. quia tale imperium intellectuale est omnino

nino in DEO superfluum: nam vel requireretur ad Voluntatem divinam, vel ad Omnipotentiam determinandam. Non primum; quia Voluntas divina determinat seipsam ad primum actum volendi, & per hunc ad alios sequentes, aliàs non esset libera, cùm actus intellectûs non sit formaliter liber. Secundum etiam non; quia posito præcisè decreto efficaci executivo voluntatis, jam necessariò sequitur operatio ad extrà; ergo nec sic necessarium est imperium.

Dico ergo breviter: Rationem divinæ Providentiæ, constitui ex parte intellectûs formaliter per Scientiam Simplicis intelligentiæ, & Mediam; quarum alterâ cognoscitur posibilitas mediorum ad finem, alterâ eventus, in quavis circumstantia à causa libera creata secuturus. Ratio est; quia providere ex parte intellectûs est cognoscere, & disponere media utilia ad finem, & dirigere practicè voluntatem ad electionem illorum, quod facit utraque hæc scientia.

Sed contrà I. Principium uniforme est prius principio multiformi, nam unitas est prior multitudine; sed natura rerum est principium agendi uniforme, est enim determinata ad unum operandi modum; voluntas autem est principium multiforme, cùm sit indifferens ad oppositа; ergo natura est prior voluntate; ergo res naturales non reguntur Providentiâ, & Voluntate.

Resp. Principium uniforme, quoad essentiam, est prius principio multiformi, quoad essentiam; concedo. principium uniforme, quoad effectus, est prius multiformi quoad effectus; nego. Principium uniforme quoad essentiam est, quod in se non est compositum, sed simplex; & sic principium uniforme est prius multiformi, seu composito. Principium uniforme quoad effectus, est, quod non potest producere, nisi effectum unius generis, vel speciei; & hoc sensu principium uniforme non est prius multiformi, & potente producere plures effectus, sed potius è contrà; quia quantò principium est simplicius quoad essentiam, tantò plura potest, ut in DEO patet. Cùm ergo principium quoad essentiam simplicius, sit etiam prius composito, sequitur etiâ principium multiforme quoad effectus, sive illud, quod est productivum plurium esse prius uniformi, quod est productivum tantùm unius. Natura est principium uniforme; Voluntas divina multiforme, non primo, sed secundo modo; & ideo Voluntas divina est prior rerum naturâ.

II. Quod est determinatum ex se ad unum, & ordinatum seipso, non indiget aliquo gubernante, & ordinante; res naturales ex natura sua sunt determinatæ ad unum, & in seipsis ordinatæ; ergo non indigent Providentiâ gubernante. Resp. Quod est determinatum ad unum, & ordinatum in se ipso, non indiget alio gubernante & ordinante, si determinatio illa ad unum & ordinatio proveniat rei à se ipsa; concedo. si ab alio; nego. Res autem naturales, non habent determinationem suam ad unum vel ordinem à se, sed à DEO, qui naturam rebus indidit & ordinem instituit, & ideo indigent divinâ Providentiâ.

III. Providentia est pars prudentiæ: prudentia autem est consultativa; sed in DEO non datur consultatio sive inquisitio, cùm in eo non detur dubium; ergo &c. *Confirm.* Quidquid est in DEO, est æternum; sed Providentia non est æterna, versatur enim circa existentia in tempore; ergo &c. Resp. Consultationem, seu consilium accipi tripliciter: 1. pro inquisitione rerum dubiarum: & hæc non est de ratione prudentiæ vel providentiæ, neque datur in DEO. 2. pro actu ordinante media ad finem. 3. pro notitia rerum agendarum; & hæc etiam dantur in DEO, adeóque secundùm hæc datur Prudentia & Providentia. *Ad Confirm. Neg. Min.* Nam licèt executio Providentiæ & ordo passivus sit quid temporaneum, ipsa tamen Providentia seu ordo activus, & ordinatio rerum temporalium in suum finem, est actus divinus immanens, æternus.

ARTIC. II. *An Providentia divina sit Universalis, extendens se ad omnia creata?*

RESP. *Esse Universalem. Patet* ex ijsdem Scripturæ locis. *Tu Pater gubernas omnia Providentia*, Sapient. 14. *Cui cura est de omnibus.* Sapient. 6. *Nónne duo passeres asse vaneunt, & unus ex eis non cadit super terram sine Patre vestro?* Matth. 10. ubi glossa: *Magna est DEI Providentia, quam neque parva latent. Probatur:* DEUS est omnium effector; ergo & provisor. 2. Omne agens agit propter finem; ergo omnia quæ subjacent causalitati Primi agentis, sive DEI, subjacent eiusdem ordinationi in finem, sive Providentiæ; at qui omnino, tam species, quàm individua tam corruptibilia, quàm incorruptibilia, subjacent causalitati DEI; ergo etiam Providentiæ. 3. DEUS cognoscit omnia tam universalia, quàm particularia, sicut artifex cognoscit artificiatum; sed omnia artificiata subjacent regulæ, & ordinationi artis; ergo omnia etiam ordinationi, seu Providentiæ divinæ. 4. Nihil creatam sufficit sibi ad essendum; ergo omnia indigent aliquo gubernante, cujus providentiâ conserventur.

Est